N°. 181. 1834.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Vrijdag 1 *Augustus.*

BEKENDMAKING.

HET HOOG GEREGTSHOF TE 'SGRAVENHAGE,

Gezien het requisitoir van den Heer PROKUREUR-GENERAAL, betrekkelijk het daarstellen der kamer van vakantie, van den 29. Julij tot en met den 30. September dezes jaars 1834;

Gezien de artikelen 40, 41, 42, 43 en 44 van het Dekreet van den 30. Maart 1808, en de artikelen 29, 30, en 32 van het Dekreet van den 6. Julij 1810;

Heeft, na voorgaande deliberatie goedgevonden te bepalen, zoo als bepaald wordt bij deze, dat de kamer van vakantie in dit jaar beurteling zal worden gepresideerd door de Heeren Mrs. HENDRIK VAN DER BURGH en CORNELIS CARBASIUS, Presidenten in dit Hof, en voorts bestaan uit de Heeren Mrs. *Jonkheer* MARINUS WILLEM DE JONGE, GUILIELMUS THEODOOR BAUMHAUER, ADRIAAN GILLES SPOOR, MAARTEN IMAN PAUW, JACOBUS ANDRIES WEILAND, *Jonkheer* JACOB PETRUS YVO DIERT VAN MELISSANT EN LEONARDUS ANTONIUS LIGHTENVELT, Raden.

Dat deze Kamer hare teregtzittingen zal houden tweemaal ter week, en wel

Maandag den 4. Augustus,	Maandag den 1. September,
Dingsdag den 5. dito,	Dingsdag den 2. dito,
Vrijdag den 15. dito,	Vrijdag den 12. dito,
Zaturdag den 16. dito,	Zaturdag den 13. dito,
Maandag den 18. dito,	Maandag den 15. dito,
Dingsdag den 19. dito,	Dingsdag den 16. dito,
Vrijdag den 29. dito,	Vrijdag den 26. dito,
Zaturdag den 30. dito,	Zaturdag den 27. dito,

Zullende de *eerste* Civiele Kamer hare zitting weder beginnen op *Woensdag* den *eersten October* en de *derde* Civiele Kamer op *Donderdag* den *tweeden* derzelve maand.

En zal een afschrift dezer aan den Heer PROKUREUR-GENERAAL worden ter hand gesteld, ten einde hieraan de noodige publiciteit te geven.

Gedaan in algemeene vergadering van het Hoog Geregts-Hof voornoemd, den 18. Julij 1834.

Bij adsentie van den Heer Eersten President:
De President
VAN HUGENPOTH

Gezien door mij ProcureurGeneraal bij den voornoemden Hove:
[illegible]

In kennise van mij Eersten Griffier:
J. H. SPEIRMAN.

LATERE BERIGTEN DER VORIGE COURANT.

BREDA. — Door den heer *Dupuidt* werd gisteren in de zitting der belgische afgevaardigden rapport uitgebragt op het door den oorlogsminister voor zijn departement aangevraagd crediet voor dit jaar van zeven millioenen franken, en werd voorgesteld de discussie over dit ontwerp op morgen, donderdag, te bepalen. Een der leden, de heer *d'Huart*, wilde dat men de beraadslaging tot op vrijdag of zaturdag uitstelde, aangezien volgens een der bladen koning *Willem* de schutterijen, die volgens den heer *d'Huart* het twee derde gedeelte van het hollandsche leger uitmaakten, huiswaarts had gezonden, men daarvan alvorens de bevestiging behoorde af te wachten, om dienvolgens zich juister omtrent het noodzakelijke van het aangevraagd crediet te kunnen bepalen. De rapporteur bedoelden maatregel van wege het hollandsche bestuur echter in twijfel trekkende, bleef de discussie op donderdag bepaald. Het overige der zitting werd met de voortzetting der discussie op de gemeente-wet besteed.

— Een groot aantal brusselsche katoenfabriekanten hebben aan de kamer van vertegenwoordigers een verzoekschrift in 't belang van den staat hunner nijverheid ingediend. Zij vragen, even gelijk de Gentsche fabriekanten, dat aangezien het gemis van genoegzame verzending naar buiten, ten minste het binnenlandsch verbruik hun mogt verzekerd blijven. Gemeld verzoek is aan de commissie der kamer voor de belangen van de nijverheid verzonden.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 28sten Julij.

De berigten van de Spaansche grenzen zijn en blijven zeer uiteenloopende. De ministeriële dagbladen deelen eene telegrafische depeche mede, volgens welke de insurgenten op den 23sten dezer in de vallei van Boranda, behalven door het korps van den generaal *Rodil*, door de troepen van *Jaureguy* en *Espartero*, geheel waren ingesloten. Don *Carlos* zoude zich te Elisondo bevinden, en de generaal *Rodil* had last gegeven, om met vereenigde krachten den vijand aan te tasten.

De *Indicateur de Bordeaux* van den 26sten voegt hierbij, dat de generaal *Rodil*, om don *Carlos* tot een gevecht te noodzaken, alle middelen in het werk stelt om de insurgenten den leeftogt af te snijden; terwijl de Fransche troepen zoo na aan de grenzen zijn gerukt, dat het inderdaad zeer moeijelijk zal worden hun van deze zijde eenigen toevoer te bezorgen. Daarbij zouden de kusten in staat van blokkade worden gesteld, en had de bevelhebber van St. Sebastiaan reeds aan het Fransch bestuur kenbaar gemaakt, dat eerstdaags een twaalftal Engelsche vaartuigen tot dat einde werden gewacht. Hetzelfde dagblad begroot de magt der insurgenten op 14,000 man, die echter meestal slecht gewapend zijn; het korps van den generaal *Rodil* zoude daarentegen uit 12,000 geoefende soldaten bestaan.

De koningsgezinde dagbladen voeren eenen geheel anderen toon; daar echter hunne berigten gewis uiterst partijdig zijn, kan men zich daarop niet wel verlaten; doch het is opmerkelijk dat de meeste der bijzondere tijdingen, die men van de uiterste grenzen ontvangt, den toestand der insurgenten vrij voordeelig doen voorkomen, en onder anderen de schijnbare werkeloosheid van beide partijen aan geene andere oorzaak toeschrijven, dan dat don *Carlos* naar den inhoud van het dekreet, waarbij hij zijne tegenstanders veertien dagen tijds gunde om zich te onderwerpen, tot zoo lang alle vijandelijkheden wil vermijden, terwijl de generaal *Rodil*, om de desertie zijner troepen voor te komen, zich steeds op eenen zekeren afstand van het zoogenaamd koninklijk leger moet houden.

Bij een dekreet van den 18den dezer, te Salinas de Oro geteekend, heeft don *Carlos* alle de plaatsen, die in Navarre of de Baskische provincien door de troepen der koningin zijn bezet, in staat van blokkade verklaard.

Uit Madrid schijnen heden geene nadere berigten te zijn ontvangen; alleen vermeldt de *Indicateur de Bordeaux*, dat aldaar een decreet was afgekondigd, waarbij de regtbank der inquisitie thans ook regtens door geheel het rijk werd afgeschaft, en hare bezittingen en inkomsten aan het amortisatie-fonds der publieke schuld werd overgedragen.

— De dag van gisteren was alleen voornamelijk gewijd aan de nagedachtenis der gesneuvelden in de revolutie-dagen. In alle de kerken werd een lijkfeest gevierd; de begraafplaatsen werden druk bezocht.

Heden morgen ten negen uren is de nationale garde en de bezetting onder de wapenen gekomen, om door den koning in oogenschouw te worden genomen. Voor zoo verre men zulks thans kan beoordeelen, is de [illegible] niet zeer talrijk geweest.

— Uit hoofde van de viering der revolutie-dagen is er heden geene beursnotering geweest.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 31sten Julij.

Bij eene resolutie van Z. Exc. den Minister van Financien, van 10 Julij 1834, is den heeren gouverneurs der onderscheidene provincien te kennen gegeven, dat bij Z. Exc. berigten waren ingekomen, volgens welke de invulling der patenten van schippers en kramers, in weerwil van de daaromtrent gegevene menigvuldige voorschriften, wat hunne naauwkeurig- en volledigheid betreft, hier en daar zeer veel te wenschen overlaat. Ten gevolge daarvan zijn de gemeentebesturen en de zetters der directe belastingen aangeschreven, om op voorschreven punt derzelver bijzondere aandacht steeds te willen gevestigd houden, en mitsdien de invulling der bedoelde patenten met de meest mogelijke volkomenheid te bewerkstelligen, zoodanig dat men te allen tijde daarin algemeen vinde aangeduid: A. wat de schippers aangaat: den naam van het vaartuig, deszelfs soort, vaste bestemming, ruimte, en de afdeeling, waartoe hetzelve, volgens § 3 der 16de tabel, behoort; mitsgaders of de schippers vallen in de termen van art. 12, 1ste lid der wet van 16 Junij 1832; - en B wat de kramers betreft: *a* of zij zijn inlanders, dan wel vreemdelingen; *b* de categorien A. B. en C., waarin zij, volgens § 1 der nieuwe 7de tabel, vallen; *c* de wijze, waarop zij, tot de categorie A behoorende, hun beroep uitoefenen; *d* of zij in letter *a* dan wel in *b* van § 3 derzelfde 7de tabel zijn vallende; indien in *a*, - welke steden, vlekken en dorpen, en indien in *b*, - welke de hoogste rang is der gemeenten, alwaar zij, inlanders zijnde, hun bedrijf mogen uitoefenen; *e* de inkoopswaarde der goederen, zoo als die is aangegeven; en voorts zoodanige meerdere bijzonderheden, beide wat de schippers en de kramers aanbelangt, als welker aanduiding tot inlichting der ambtenaren elders, en ter zoo veel mogelijke verijdeling van misbruiken en verkeerde praktijken, eenigermate kan leiden.

— Blijkens een ander berigt, van welgemelden minister, zijn de navolgende wijzigingen kenbaar gemaakt, welke met 1°. Augustus in werking zullen worden gebragt, nopens de kringen der bijzon-

dere kantoren van bewaring van het kadaster in de onderscheidene provincien, als: 1°. in de provincie Gelderland wordt het kantoor te Zalt-Bommel geaupprimeerd, en de gemeenten, tot deszelfs kring behoord hebbende, gaan tot het kanaal te Tiel over; 2°. in Noord-Holland worden de kantoren te Zaandam en [illegible] geaupprimeerd, en derzelver kringen respectivelijk vereenigd met die van Alkmaar en Hoorn; 3°. in Zuid-Holland wordt insgelijks het kantoor Woerden geaupprimeerd, en deszelfs kring vereenigd met dat van Leiden; 2 de kring van het kantoor te Rotterdam bepaald tot het 1ste, 4de, 5de en 8ste kanton van het 5de arrondissement; a een kantoor opgerigt te Gouda, waaronder zullen behooren het 6de en 9de kanton van gezegd arrondissement; d het 5de kanton van gezegd arrondissement overgebragt tot het kantoor te Brielle; en 4°. in de provincie Groningen worden de kantoren te Zuidhorn en Bedum geaupprimeerd en derzelver kringen respectivelijk vereenigd met die van Groningen en Appingedam.

— Volgens ministeriële resolutie, eenigen tijd geleden genomen, zullen [illegible], uit borgtogten ontspruitende, in het passief eens boedels kunnen worden geleden, tenzij de erflater voor deszelfs afsterven tot betaling ware aangesproken, hetwelk de erfgenamen behooren aan te wijzen, en dat bij de schuld nog niet heeft voldaan, terwijl in zoodanig geval tevens moet worden toegezien of [illegible] verdeeling, tegen den [illegible] schuldenaar, in het actief des boedels is aangegeven.

— In de *Amsterdamsche courant* van gisteren leest men:

De Thermometer van *Farenheit*, aan het Stads-Waterkantoor, [illegible] den 28 Julij ll., des morgens 8 ure 74 graden, en is den dag voor de hoogte gekomen van 83 graden, en dat wel op [illegible] 6 uur, en is des nachts gedaald op 75 graden, 12 uur.

Dingsdag 29 Julij, des morgens 9 ure 78 graden.

	10	»	80
	11	»	80
	12	»	81
des middags	1	»	85
	2	»	85
	3	»	85

— Van Texel wordt van den 26sten gemeld, dat aldaar den vorigen avond was ten anker gekomen het koningsjagt *de Ilmo*, aan welks boord zich Z. Exc. de vice-admiraal *Gobius* en de kapitein ter zee *Lucas* bevonden; zijnde beide de forten door Z. Exc. bezigtigd geworden.

Gemelde heervice-admiraal zal [illegible].

Naar men voorts uit Zeeland meldt, worden geene Belgische deserteurs, die door vroegere [illegible] worden, meer toegelaten, en worden voor het korps van den kolonel *Clerens* volstrekt geen Fransche of andere buitenlanders [illegible].

[illegible] uit Hamburg is te Glückstadt [illegible] schipper *J. P. Duizen*, van de Groenlandsche robbenvangst, het berigt medebrengende, dat de Harlinger Groenlandsvaarders, na eene slechte vangst, zoo den 18den Junij de terugreis hadden aanvaard.

— De korteling te Algiers in het werk gestelde proefnemingen, om aldaar de cochenille te acclimateren, hebben reeds uitkomsten opgeleverd, die grond geven om te hopen, dat deze belangrijke kultuur daar volkomen zal gelukken. Eenige monsters der te Algiers geteelde cochenille, zijn te Parijs ontvangen en aan onderzoek onderworpen geworden, de uitslag waarvan heeft doen blijken, dat zij met de Mexikaansche in mededinging kan treden. Deze proefnemingen bepalen zich voor alsnog slechts tot kleine hoeveelheden, zijnde al hetgeen wat men had ingezameld; doch verwacht men, dat de eerstvolgende oogst eene ruimere opbrengst zal leveren, waarmede het vergelijkende onderzoek alsdan op eene veel grootere schaal beslissend zal kunnen worden herhaald.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 26sten Julij.

De *Deutsche National Zeitung* meldt, omtrent den voorgenomen ijzeren spoorweg in Hanover, nog nader uit Brunswijk van 20 dezer:

„Het ontwerp om de Hanzesteden door middel van ijzeren spoorwegen met Hanover te verbinden, waarvan reeds zoo veel gesproken is, zal, zoo wij thans met stellige zekerheid kunnen aankondigen, werkelijk tot stand komen. Naar men verneemt, heeft de Hanoversche regering reeds eene commissie benoemd, om de nodige voorbereidende werkzaamheden voor die onderneming te verrigten. Wij wenschen de regering van Hanover en dien Staat geluk daarmede, dat in Duitschland het eerste voorbeeld van zulk eene nuttige onderneming door Hanover gegeven wordt."

— De eerste kamer der Hanoversche Standen heeft den 15den eene wet tegen de tweegevechten aangenomen. Daarbij wordt de doodstraf bepaald tegen dengenen, die in een tweegevecht, waarin het op den dood van eene der partijen gemunt was, een ander werkelijk nederlegt; ingeval van verzachtende omstandigheden, kan de doodstraf in die van altijddurenden dwangarbeid veranderd worden. Voor het geval dat bij een tweegevecht, hetwelk niet met den aanleg op den dood van eene der partijen begonnen is, toevallig een der strijdende het leven verliest, is tegen den overblijvenden tuchthuisstraf voor zes jaren of bij verzachtende omstandigheden [illegible] korteren tijd bepaald; terwijl op het toebrengen van zware [illegible] gewone gevangenisstraf gesteld is. [illegible] secundanten, die vooraf het mogelijke gedaan hebben om het duel te voorkomen, zijn aan geene straf onderhevig, in andere gevallen moeten zij tot gevangenisstraf veroordeeld worden. Geneesheeren of heelmeesters, wier hulp ingeroepen is, worden in geen geval gestraft, en zijn ook vrij van alle verpligting om van het gebeurde aangifte te doen.

— Men schrijft uit Rome, dat zich meer dan 1200 personen uit Portugal en ook eenige uit Spanje, waaronder vele geestelijken, hadden aangemeld, die zich aldaar wenschten neder te zetten, om eenig bestaan te vinden of hunne dagen in goede werken te eindigen. Er zonden in die stad belangrijke tijdingen uit Griekenland bij de vreemde gezantschappen zijn ingekomen, ten gevolge waarvan de Fransche Ambassadeur dadelijk eenen koerier naar Parijs heeft afgezonden. [illegible] in die havens der Adriatische zee [illegible] Engelsche en Fransche schepen, gedaan worden.

— Uit Belgrado meldt men, dat den 29sten der vorige maand een vreesselijke brand te Bitoglia gewoed had. De ontevreden Turken hadden die stad aan vier hoeken in brand gestoken, en meer dan duizend huizen waren daardoor vernield. Ook te [illegible] waren omtrent honderd en vijftig huizen in den asch gelegd.

— Onder dagteekening van den 4den dezer schrijft men uit Konstantinopel:

De Porte heeft het berigt ontvangen, dat het grootste gedeelte van het Engelsch eskader dat bij Vourla voor anker lag, die haven heeft verlaten en naar den Griekschen Archipel is teruggekeerd. De oefeningen der engelsche soldaten, die vroeger dagelijks op de kust plaats hadden, werden reeds voor eenigen tijd gestaakt. Het een en ander schijnt aan te duiden, dat men de Porte eenigermate hare bezorgdheid heeft willen ontnemen, ofschoon ook het uitbreken der pest, welke zich meer en meer langs de Aziatische kust vertoont, tot de verwijdering der Engelsche zeemagt kan hebben bijgedragen. Bij de Engelsche legatie vermijdt men zorgvuldig zich hierover uit te laten, doch de mijver over den invloed van Rusland is te Londen al te groot, dan dat men de Porte werkelijk met vrede zoude laten. Men tracht veeleer haar in allerlei [illegible] zoo lange dien weg noodzakelijk te maken, en de [illegible] van den Divan te leiden.

KAREL V in *Spanje.*

2° ARTIKEL.

Het viervoudig verbond, de daarop gevolgde verwijdering van dom *Miguel* en van *Karel V* uit het schier-eiland, en de voor het ministerie gunstig uitgevallen electiën in Frankrijk, dit alles scheen aan te duiden, dat de partij der beweging eene alles beslissende overwinning zoude wegdragen. Nu werden er verdubbelde pogingen aan dienzelfden kant aangewend, om ook Zwitserland eene vijandige houding tegen het beginsel van orde en wet te doen aannemen, terwijl de beide reizen van vorst *Leopold* naar Parijs, eene op zijne aangelegenheden betrekkelijk staatkundig doel schijnen gehad te hebben. Men zal zich immers nog wel herinneren, dat destijds door de Fransche ministeriële bladen gezegd werd, dat de tegenwoordigheid van vorst *Leopold* te Parijs ten doel had, om met zijnen schoonvader te overleggen, welke houding hij, bij de toen plaats hebbende omstandigheden, ten aanzien van Nederland moest aannemen. Er was dus een [illegible] verband in de bestaande kwestien.

Intusschen weigerde Zwitserland zich, om gehoor te geven aan de inblazingen van Frankrijk. De invloed der Noordsche staatkunde, of liever het zedelijke principe, had hier de bovenhand, en hoe gering zulks ook bij eene oppervlakkige beschouwing scheen, zoo was het echter inderdaad eene belangrijke overwinning, die het beginsel van orde en wet hier wegdroeg.

Ware nu de staat van zaken in het schier-eiland gebleven, zoo als die stond bij het vertrek van de beide pretendenten, en ware het aan Engeland en Frankrijk gelukt, om eene overwegende houding in Konstantinopel aan te nemen, dan zou men eerst duidelijk gezien hebben, hoezeer ook deze aangelegenheden met de opgenoemde in verband stonden, en hoe weinig de regten van Oud-Nederland in aanmerking zouden genomen zijn, wanneer de Anglo-Fransche staatkunde alle hare woelingen had zien welgelukken.

De toetreding van het schier-eiland tot de revolutionaire beginselen, had aan Frankrijk eene onberekenbare kracht geleend, zoowel in zijne binnen- als buitenlandsche aangelegenheden, omdat die toetreding aan de legitimiteit in Frankrijk eenen magtigen steun ontnomen had.

Intusschen waren er velen, die in de [illegible] bevrediging van het schier-eiland, en in de toenemende bevestiging der beginselen van den Julij-troon, ook het naderende einde van alle de staatkundige kwestiën meenden te zien. De uitkomst zoude echter hebben bewezen, hoezeer men zich hierin bedroog, daar de voortdringende invloed van Frankrijk op het einde [illegible] zoude hebben gehad. Alleen het overwigt der andere mogendheden, kan onze, en, met deze ook, alle andere vraagstukken tot een gewenscht einde brengen.

Wij hebben vroeger in het breede aangetoond, dat vooreerst de gebeurtenissen van Julij 1830 in Frankrijk, en daarop die van September daaraanvolgende in Belgie, de aanleidende oorzaken van de latere beroerten en opstand in Europa geweest zijn, en dat eerst de bronnen moesten gezuiverd worden, vóór dat men zuivere uitvloeisels kon verwachten. De latere gebeurtenissen hebben dan ook genoegzaam bewezen, dat men, bij de pogingen om deze uitvloeisels te zuiveren, geenszins vorderingen maakte, en dat bij elke zoogenaamde zuivering, steeds nieuwe onreinigheden uit die bronnen voortkwamen. En was dit niet natuurlijk; kon men, wel beschouwd, iets anders verwachten? Hebben wij niet bij iedere gelegenheid elk staatkundig vraagstuk, dat vogelijk zijne ontwikkeling [illegible] omstandigheden, wederom op nieuw [illegible] nieuwe bezwaren omgeven gezien, die eene beslissing deden verschuiven? Toen nu de beide pretendenten het Schiereiland verlieten, riepen de voorstanders der nieuwe begrippen, dat, eene der moeijelijkste vraagstukken opgelost zijnde, ook de overige ten voordeele dier begrippen zouden worden opgelost. — Don *Carlos* moest in Spanje verschijnen, om te bewijzen dat hunne redeneringen evenveel *non sens*, als leugen en bedrog inhielden.

In een ander vertoog hebben wij onze meening gezegd, over de vermoedelijke wijze, hoe en waarom de terugkeer van *Karel V* in het Schiereiland gemakkelijk gemaakt was; wij zullen dus daarbij niet stilstaan, maar die gebeurtenis op zich-zelve en in verband met de overige kwestiën gaan beschouwen.

In de eerste plaats, worden, zoo als wij in ons eerste artikel hebben zoeken aan te toonen, de Oostersche aangelegenheden daardoor verschoven, of beter gezegd, de oogmerken der beide revolutionnaire gouvernementen worden daar ter plaatse plotseling belemmerd. Het hoofd van het Engelsche kabinet wijkt, zoo het heet, voor den drang der omstandigheden van binnenlandschen oorsprong; die van het Fransche kabinet voor buitenlandsche aangelegenheden. Hadden nu in deze oogenblikken de beide gouvernementen zich sterk gevoeld; ware het Viervoudig Verbond der [illegible] uitgekreten, dan ware het te verwachten geweest, [illegible] deze mannen door [illegible] wil en de geestkracht, om de [illegible] van het Viervoudig Verbond ten uitvoer te leggen, met zich in de beide kabinetten zouden gevoerd hebben. Doch wat eigenlijk bij die veronderstelling had moeten gebeuren, zien wij juist niet plaats hebben. Dezelfde beginselen blijven voortbestaan; maar, om vooral in deze gevaarlijke oogenblikken geen' schijn van oorlogzuchtigen geest aan de Noordsche mogendheden ten toon te spreiden, zien wij, en *Grey*, en *Soult* door twee veel gematigder staatslieden vervangen. De fransche ministeriële dagbladen zoeken nu wel, door allerlei gedwongene redeneringen, beweegredenen voor de niet dadelijke tusschenkomst in de zaken van het Schiereiland voor den dag te brengen, — met eene soort van minachting wordt deze gebeurtenis door hen beschouwd, doch dit alles verbergt de verlegenheid niet, waarin zich de julij-troon door deze gebeurtenis gebragt ziet. De hooge toon tegen Rusland is reeds al dadelijk getemperd geworden, en de Weener-konferentie wordt nu niet meer beschouwd als zoo volstrekt vijandig met de Anglo-Fransche beginselen. Ziedaar het kenteeken van zedelijke zwakte aan deze, en van zedelijke en materiele kracht aan gene zijde.

Aan den eenen kant is het te bejammeren, dat de burgeroorlog door deze gebeurtenis in het schiereiland heviger zal ontstoken worden, doch hoe lang zoude dezelve zonder die gebeurtenis welligt nog slepende zijn gebleven. Nu bestaat er eene crisis, die tot het een of ander einde kan voeren, en wie de overwinning zal wegdragen, zal de tijd ons leeren.

Wanneer men nu de verlegenheid der Engelsche en Fransche kabinetten onder deze omstandigheden in aanmerking neemt, dan worden wij als van zelve er toe geleid, om het onderhavige vraagstuk in verband te beschouwen, met de levensbeginselen van den julij-troon, en alzoo ook met onze aangelegenheden.

Wordt nu de avontuurlijke onderneming van *Karel V* niet geheel bekroond en vindt dezelve bij de Spaansche natie bijval, dan kan alleen eene toenadering tot de beginselen der Noordsche mogendheden den wankelenden julij-troon nog eenigen steun geven, en eene toenadering van dien kant is reeds eene stilzwijgende herkenning der regten van Oud-Nederland.

Gelukt deze onderneming niet, dan hebben in alle geval de Noordsche mogendheden de wezenlijke zwakke zijde van het zoo veel geruchtmakende viervoudig verbond leeren kennen, en Frankrijk en Engeland doen voelen, dat er andere beginselen noodig zijn om ook voor de toekomst aan hunne tegenwoordige orde van zaken vastheid te geven. De komst van den *Carlos* in Spanje is dus wederom eene van die omstandigheden, die de Europesche aangelegenheden tot zekere rijpheid kan brengen.

Aan de Redactie der Bredasche Courant.

Eenigen tijd geleden, heb ik ergens (de plaats is mij ontschoten) eene aanbeveling van den Hoogleeraar *van Kampen* uit Leijden gelezen, aangaande den *Spectator* van *van Effen*, hetgeen mij aanleiding gaf, daar ik bezitter ben van eene zeer goede editie, bij *Hermanus Uitwerf* te Amsterdam gedrukt, om dezelve nog eens door te bladeren, hoezeer ik reeds in vroegere jaren, met een veel genoegen, de vaderlandsche zeden en gewoonten onzer Noord-Nederlanders, nu een honderd jaren geleden, in dezelve afgeschilderd, bevonden heb, en die waarlijk met onze dagen verdienen te worden vergeleken, in welke zoo veel opoffering, zoo veel trouw, en zoo veel moed de nationale waarde der Noord-Nederlanders heeft bevestigd, voor hunne zelfstandigheid, voor hunne moerassen, voor orde en regt, en vooral voor het Huis van Oranje, hetwelk te zamen de bewondering der geheele wereld heeft opgewekt. Ik meene nu geen ondienst te doen, om het algemeen met dien *Spectator* nader bekend te maken, en het volgende *Voorspel van het tooneel voor het kampement* aan UEd. toe te zenden, (te vinden in deszelfs No. 92 van 12 September 1732) en zoo zeer passende voor de bevindingen in deze dagen. UEd. geheel vrijlatende, om al of niet hetzelve in eene der Nommers uwer Courant over te nemen en te plaatsen, doch vermeenende ik, dat door de openbaarmaking, de juiste en gepaste gedachten en gevoelens van den Hoogleeraar *van Kampen* te meer zullen worden geregtvaardigd.

Uw bestendige Lezer
E. J. M.

VOORSPEL (1)

Het Tooneel verbeeldt een Kampement.

Het voorspel begint met een optocht van allerlei soort van soldaten, onder 't speelen van verscheide marschen de een na den ander.

Na den Optocht volgt een Intreede van het gevolg van Mars, en van het gevolg der Vrede.

Gevolg van Mars, zingende,
Op! Oorlog! Oorlog!
Gevolg der Vrede, zingende,
Vrede en rust!
Gevolg van Mars, zingende,
Op! Wapen! Wapen!
Gevolg der Vrede, zingende,
Vreugde en lust!
Gevolg van Mars, zingende,
't Gebrom der Trommels' [illegible]
't Geloei van 't [illegible], 't geklater van musketten
Ontsteken in ons [illegible] Oorlogsgloed.
Gevolg der Vrede, zingende,
Het vleiend zagt geluid der zoete harders fluiten,
En Harpen, en Simbaal, en Veelen en Luiten,
Stort door 't gestreeld gehoor, de vreugd in 't naar gemoed.
Gevolg van Mars, zingende,
Op! Oorlog! Oorlog!
Gevolg der Vrede, zingende,
Vrede en rust!
Gevolg van Mars, zingende,
Op! Wapen! Wapen!
Gevolg der Vrede, zingende,
Vreugde en lust!
(onder dit zingen dalen Mars en de Vrede neder, elk in een bijzonderen wagen.)

Vrede.
Goôn! wat onzalig krijgsgeraacht,
Wat veldgeschrei vervult de lucht!
't Gedonder van 't kanon, de flikkerglans der zwaarden,
't Schuimbekkend briesschen van de trippelende oorlogspaarden,
En 't moedige geluid
Van trom en hoorn, voor 't welk vergeefsch mijn oor zich sluit,
Verschrikt mij 't angstig hart. 'k Zie 't volk aan alle kanten,
De Heirtent spannen, en de Veldstandaarden planten;
Waar ik mijne oogen wend' of keer,
'k Vind niets dan Oorlogs-tuig en blinkend krijgsgeweer.
Het Vaandel zwiert aan 't hoofd der net geschaarde knegten.
De ruiterij draaft voort. Helpt Goôn! zij gaan aan 't vechten.
Daar gaat het dondren aan. Wat Godheid bluscht dit vuur!
Schoon 't maar een schouwspel waar', 't stond ligt mij al te duur.
Hoe ligt kon Jok, zich in verwoeden ernst hervormen!
Wie houd een stroom, wanneer zijn toomeloos geweld
Den dijk breekt, aangeperst door bulderende stormen,
En alles, wat hem in den weg komt, nedervelt!

Mars.
Godin, stel uwe ziel te vreden.
Uw angst is niet gegrond op reden
't Is als uw waare vriend, en niet
Als vijand, dat gij mij alhier verschijnen ziet.
'k Heb hier mijn tenten in dit veld niet neergeslagen,
Om kunst of wetenschap door onrust te verjagen,
't Gedreun van mijn geschut, de schelle krijgsklaroen
Bedoelen geenszins 't gerecht door trots geweld te hinderen,
Of 's Onderdaans geluk te verminderen,
Veel min de Godsvrucht het minste leed te doen,

(1) De spelling van *van Effen* is hier geheel onveranderd gelaten.

Of steden te verdelgen
En heldenbloed te zwelgen.
Mijd krijgsmagt dekt het *Recht*, dat tegen het *geweld* ...
Als 't ongewapend *is*, gemeenlijk weinig geldt.
En ver van iemand te beledigen
Ben ik ten Oorlog uitgerust
Alleen om Vrede te verdedigen.
Dit Helden schouwspel is geen ernst, maar enkle lust.
't Is lang genoeg den tijd in ledigheid versleeten.
Door lange rust wordt ligt al d' oorlogstucht vergeeten,
En alle krijgskunst word verwaarloosd met 'er tijd.
Een heldenhart schept lust in arbeid, moeite en vlijt,
En laat de luiheid voor verwijfde zinnen,
Die wellust maar alleen, en laf gemak beminnen.
De zorgeloosheid is de kanker van den Staat,
En 't gedurig ledig gaan verwildert den soldaat.
Dus dient dit wapenschool om de onbedreeven knaapen
De strenge krijgstucht, en de handeling van 't wapen,
Gewoon te maaken en met onbeblood geweer
Als in een spiegelstrijd, den drift tot oorlogseer
Hen in te prenten door gestadige oeffeningen.
Dus leeren ze onversaagd een bolwerk te bespringen,
En in een wolk van rook, door stof en bloed begruisd,
Met pallast en pistool, besturen in de vuist,
Op 's Vijands heirspits in te dringen.
Dus leeren ze in dit Ridderspel
Het oor te wennen aan hun Legerhoofds bevel,
En op het minste woord, of trommelslag, of wenken,
Hun stand te wisselen en nu links, nu regts te zwenken,
En zelfs, als 't nodig is, te vluchten met verstand.
Dus vreest men geen gevaar van fellen oorlogsbrand.
Hoezeer de krijgsorkaan mag dreigen op te streken,
Men kan die onweersbui afwachten, onbezweken,
Hoe ijsselijk die nadrend loeit.
De Helden staan gereed, geoeffend, onvermoeid,
En altijd vaardig om de Vrijheid te verweeren
En 't vijandlijk geweld van graft en muur te keeren.
Zo laat men 't lemmer niet verroesten in de schee,
Zo rust men moedig zich ten oorlog uit in vree;
Zo stremt een nijd'ge Buur den lust ons aan te randen,
Om in zijn eige vlam zijn' vingeren niet te branden.
Zo word het Magazijn met mondkost volgelaan,
Geweer en krijgsbehoeft tot voorraad opgedaan,
Zo ziet men wel getroost 's Lands Vestingen en Wallen
In staat van noodweer, niet verwaarloosd noch vervallen;
Zo sluimert wel de Leeuw, dog nooit slaapt hij zoo vast
Dat niet zijn' wakkre klauw op schielijk onraad past.

Vrede.

Wilt gij op deese wijs, o krijgsgod, mij verzellen,
Zo kan ik mijn gemoed zeer ligt te vrede stellen.
Waak, waak voor mij, bescherm de vrijheid van het land,
Door uwe Heldenmagt en Ridderlijke hand.
Dog heeft het Noodlot weer een nieuwen twist beschooren
En moet het krijgsgedruis des waerelds rust weer stooren;
't Geschie ten minste ver van hier.
Laat, laat de volken van het blaakend Oorlogsvier
Niet sterven in Europe. Plant uwe zegevaanen
Bij Turken, Arabiers en woedende Afrikaanen.
Doch laat geen Christenland 't rampzalig krijgstoneel
Van uwe woede zijn, en vinnig bloed-krakeel.

Mars.

Neen! vrees niet. Deze vuist zal uwe rust beschermen.
Laat ons elkander dan met liefde en vreugd omarmen,
(zij omarmen zich)
Dat deeze omhelzing all' uw schroom en angsten heel'
Zij strekke naar mijn wensch, een zinrijk tafereel
Om nijvre staathoud' t' onderrechten,
Hoe men olijven met lauw'rieren t' zaam kan vlechten,
Daar Vrede en Oorlog, door een heugelijken band
Van Wijsheid, naauw verknogt, gepaard gaan hand aan hand.

(Zij gaan in een wolk die nederdaalt, zamen zitten, en vaaren op.)

Het Voorspel eindigt met hetzelfde Gezang en Optocht als 't begonnen heeft.

GRAANMARKT TE AMSTERDAM.

WOENSDAG, *den 30sten July.*

TARWE. — Zonder handel.

ROGGE. — Gisteren bij partij verkocht: 116, 118 ℔ O. Pruiss. *f* 146, ; - 124 Rhijn *f* 146; - heden, zonder handel gebleven, alleen omgezet ℔ Pruiss. *f* 148.

GARST. — Stil: 103 ℔ N. Vriess. winter *f* 90; - 102 dito naar kwa- *f* 92; - 101 O. Vriess. winter *f* 80.

HAVER. — Flaauw: 77 ℔ Voer *f* 60.

BOEKWEIT. — Zonder handel.

PAARDEN BOONEN. — Zeeuws. *f* 115.

162ste Koninklijke Nederlandsche Loterij.

VIJFDE KLASSE.

Dertiende Trekking: N°. 14633, *f* 1000. N°. 6073, *f* 1500.
Veertiende — N°. 6123; *f* 1000 — N°. 4896, *f* 1000.

---

* Met toestemming van Z. Exc. den Opperbevelhebber dezer Vesting, op Vrijdag den 1sten Augustus, des avonds ten *acht* ure, in de zaal van den Schouwburg. *CONCERT* van FR. BUSCHMANN en ECHTGENOOTE. Waarin zij zich op het, door hem-zelven vervaardigd Instrument, *Terpodion* genaamd, zullen laten hooren.

Dit nieuwe Instrument, *Terpodion* genaamd, overtreft, blijkens daarvan in de Tijdschriften publiek gemaakte berigten van de eerste Duitsche, Fransche en Engelsche Meesters, aan kracht, volheid, welluidendheid en verscheidenheid van toon, alle tot dusverre bekende Muzijk-Instrumenten. Hetzelve heeft een *Claviatur* van 6 octaven, en men kan daarmede al de schoonste en aangenaamste toonen maken, welke op de Fluit, Klarinet, Fagot, Hoorn, Viool, Contre-bas, Aeolus-harp en Harmonica voortgebragt kunnen worden.

Entree-billetten zijn te bekomen voor 99 cents voor Heeren en 50 cents voor Dames, aan het Logement de Kroon, en op den dag van het Concert, aan de zaal van den Schouwburg.

MET GUNSTIGE TOESTEMMING

Het Gezelschap Operisten van Amsterdam, onder directie van J. E. DESSAUR, zal het genoegen hebben op Maandag den 4den Augustus 1834, *eene buitengewone voorstelling* in den Schouwburg alhier te geven, van, FRA DIAVOLO, oder das Räuber *im Gasthaus zu Terracina*, [illegible] Opera in drie bedrijven, muzijk van *Auber*, vertaald door *C. Warn.* Aanvang precies ten 7 ure.

. Men vraagt in een stil Burgerhuishouden in de gemeente Rosendaal, Noord-Braband, eene DIENSTMEID, liefst van de R. K. Godsdienst; men adressere zich bij de Uitgevers dezer. Brieven *franko.*

. De Notaris DE BOSSON, residerende te Etten, zal, als daartoe benoemd bij vonnis der Regtbank van eersten aanleg, zitting houdende te Breda, ten overstaan van den heer Vrederegter van het kanton Oudenbosch, en ten verzoeke van de erfgenamen van wijlen ANTONIE JANSE NEVEN en van JAN NEVEN, in het openbaar veilen op Dingsdag den 12den Augustus aanstaande, ter herberge van *C. van Bastelaar*, in *den Prins* te Leur, en definitief toewijzen op Dingsdag den 26sten Augustus daaraanvolgende, in de herberg van *Snels*, in *de Zwaan* te Leur, beide 's namiddags ten vier ure precies: *Twaalf Koopen* VASTE GOEDEREN, *onder Etten*, nader bij gedrukte billetten omschreven.

De volmaakte Geldersche Keukenmeid.

Onderrigtende hoe men verscheidene spijzen op eene smakelijke en min kostbare wijze kan koken, stoven, bakken en braden; mitsgaders het inmaken en droogen van allerlei Groenten; het zouten en rooken van Vleesch; het maken van Worsten en de bereiding van uitgezochte Confituren en Zoeten.

Van dit voor de huishouding zoo nuttige Handboek is eene ACHTSTE, op nieuw [illegible] geheel omgewerkte en vermeerderde druk algemeen verkrijgbaar gesteld door J. NOORDUIJN, Boekhandelaar te *Gorinchem*, door wien tevens Inteekening is geopend op de hernieuwde uitgave van de

NAAM- en RANGLIJST der Officieren van het Koninklijke Leger der Nederlanden, à 60 Cents.

. Aan de Heeren Inteekenaren op het te Gent uitgegeven wordend Tijdschrift: MESSAGER DES SCIENCES ET DES ARTS DE LA BELGIQUE, ou *Archives Nouvelles Historiques, littéraires et scientifiques; recueil publié par MM. de Reiffenberg, Serrure, van Lokeren, Voisin et Warnkoenig*, 't welk HEd. voor de onlusten in 1830 ontvingen, wordt berigt, dat de sedert van dit Tijdschrift uitgekomen aanvullingstukken verkrijgbaar zijn en na aanvraag afgeleverd worden door de Uitgevers dezer, BROESE EN COMP., Boekhandelaars te Breda.

Beursprijs der Effecten te Amsterdam.

WOENSDAG, *den 30sten July.*

NEDERLANDEN. pCt.	[illegible]	[illegible]	[illegible]	pCt.	[illegible]	[illegible]	[illegible]
Werkel. schuld 2½	$51\frac{7}{8}$	$51\frac{5}{8}$	$51\frac{1}{4}$	Cert. dito 18[illegible] . 5	$96\frac{5}{8}$	$96\frac{5}{8}$	
Dito dito 5	$97\frac{1}{8}$	$97\frac{3}{16}$	$97\frac{3}{16}$	Obl. te London. 5			
Uitgestelde dito				Certif. te Hamb. 5			
Kansbill. dito	$22\frac{3}{16}$	$22\frac{5}{16}$	$22\frac{1}{4}$	Inschrijv. Assign. 6	68	$68\frac{3}{8}$	
Amort. Syndic. 4½	$89\frac{3}{8}$	$89\frac{1}{4}$	$89\frac{1}{8}$	Certificat. dito. 6			
Dito dito 3½	$72\frac{5}{8}$			POLEN.			
Schatkistbiljett. 6	$100\frac{1}{4}$	$100\frac{3}{8}$		Amst. Loot fl. 300	$116\frac{7}{8}$		
Oorlogslasten 5	$100\frac{3}{8}$			PRUISSEN.			
Leening 1831. 6				Dito dito R. 50	$101\frac{1}{4}$		
Handel-Maats. [illegible]				OOSTENRIJK.			
FRANKRIJK.				Dito dito *f* 100			
[illegible]				[illegible]			
ENGELAND.				[illegible]			
Dito per 12 Aug. 3				Dito Lond. sen. 5			
SPANJE.				Dito 2½			
Certificat. Amst. 5	$62\frac{5}{8}$	$63\frac{1}{4}$	$63\frac{1}{16}$	Oblig. *Goll & C.* 5			
Dito *f* 1000 3	$42\frac{1}{8}$	$42\frac{3}{8}$	$42\frac{1}{4}$	Dito 4			
Uitges. 3 pc. Sch. 5	17	$17\frac{1}{2}$	$17\frac{1}{2}$	Cert. Stadsb. dit. 2½			
Cort. Bons. Lond. 5	$33\frac{1}{2}$	$33\frac{3}{4}$	$33\frac{3}{4}$	Ween. Bankact. 3			
NAPELS.				DENEMARKEN.			
Certificat. *L & B* 5				Leening te Lond. 3			
Dito *Falc. & C.* 5				BRAZILIEN.			
Leen. Lond. *R.* 5				Dito *Rotschild.* 5	79	$79\frac{1}{4}$	
RUSLAND.				GRIEKSCHE.			
Obl. *Hope* 1798/1816 5	102			Dito te London. 5			
Dito dito 18[illegible] 5	102						

Te Breda, bij BROESE en COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.